

Οι ώρες

Βραβευμένη με Όσκαρ ταινία του βρετανού σκηνοθέτη Στήβεν Ντάλτρι

Τρεις γυναίκες, μια εκδότηρια στη Νέα Υόρκη σήμερα (Μέριλ Στριπ), μια νοικοκυρά του Λος Άντζελες το 1950 (Τζούλιαν Μουρ) κι η Βιρτζίνια Γουλφ (Νικόλ Κίντμαν), την ημέρα που διάλεξε να φύγει απ'τη ζωή, ετοιμάζουν ένα πάρτυ, μια γιορτή σαν την Κλαρίσσα στο μυθιστόρημα της Βιρτζίνια Γουλφ, «Η κυρία Νταλλαουέη». Το σενάριο βασισμένο στο βιβλίο του Michael Cunnigham «Οι ώρες»¹ βραβευμένο με το Πούλιτσερ του 1999, φόρος τιμής στη ζωή και το έργο της Βιρτζίνια Γουλφ, σεβάστηκε το βιβλίο. Ο συγγραφέας των Ωρών διάβασε, έψαξε ρώτησε τον άνδρα, την αδερφή, τους φίλους της, όπως γράφει στη σημείωση του βιβλίου για τις πηγές, προσπαθώντας να αποδώσει όσο το δυνατό καλύτερα τις εξωτερικές λεπτομέρειες της ζωής των ανθρώπων του βιβλίου. «Κατέφυγα» γράφει «σε ισορροπημένες και ενορατικές βιβλιογραφίες». Το έργο, οι χαρακτήρες, γυναίκες και άνδρες ζούνε, όπως θα ζούσαν στο συναρπαστικό μυθιστόρημα της Βιρτζίνια Γουλφ «Η κυρία Νταλλαουέη».

«Θα 'πρεπε να πω κάμποσα πράγματα για τις ώρες και την ανακάλυψή μου, πως σκάβω όμορφες σπηλιές πίσω από τους χαρακτήρες μου, νομίζω ότι τούτο τους δίνει ακριβώς αυτό που θέλω ανθρώπινο χιούμορ, βάθος. Η ιδέα είναι όλες οι σπηλιές να συνδέονται μεταξύ τους κι η καθεμιά ν'αποκαλύπτεται στο φως της ημέρας της παρούσας στιγμής».

Ένα απόσπασμα από το ημερολόγιο της Βιρτζίνια Γουλφ (23 Αυγούστου 1923) που χαρακτηρίζει τις ώρες και σαν βιβλίο και σαν κινηματογράφο.

Είναι «παρούσες στιγμές» από τη ζωή της Βιρτζίνια Γουλφ κι απ' τη ζωή, την ιστορία ζωής άλλων γυναικών, που συνδέονται μεταξύ τους σαν υπόγειες σπηλιές.

Στην Καλιφόρνια, στην Αγγλία, στη Νέα Υόρκη, κάθε μια γυρίζει πίσω στη ζωή της για διαφορετικό λόγο ενώ ετοιμάζει τη γιορτή όπως η Κλαρίσσα Νταλλαουέη, μια έχει και τ' όνομά της, με λουλούδια, υπάρχουν οι γνωστές και ωραίες σελίδες του ανθοπωλείου. Γλυκά, φαγητά, χρώματα, τοπία, χαρές, λύπες, αποφάσεις «μια ώρα εδώ κι εκεί όταν η ζωή μας μοιάζει, ενάντια σε κάθε πιθανότητα και κάθε προσδοκία, να ξεχειλίζει από ζωντάνια και να μας δίνει όσα τολμήσαμε να φαντασθούμε...» γράφει ο Cunnigham.

Κάποιοι τις παίρνουν τις άγριες, τις σκληρές αποφάσεις, γίνονται εικόνες στο έργο.

Στο έργο πλανιούνται τέτοιες αποφάσεις, μαζί και διαφορετικές ερωτικές επιθυμίες.

Ο ποιητής που πάσχει από έπιζ (Εντ Χάρις) πέφτει από το παράθυρο πριν απ' το πάρτυ που ετοιμάζει η Κλαρίσσα για κείνον. Είναι το μικρό αγόρι που εγκατέλειψε η μητέρα

του, γιατί δεν άντεχε να κάνει «τον άγγελο του σπιτιού», για να θυμηθούμε το «Ένα δικό σου δωμάτιο», εκεί που η Βιρτζίνια Γουλφ μιλά σε νέες γυναίκες, δεν μιλά όμως για τραγικές συνέπειες για τα παιδιά των μητέρων που θα θελήσουν ν' ακολουθήσουν την κλίση και το ταλέντο τους.

Μια κακιά «ώρα» της Βιρτζίνια Γουλφ, καθώς τη βλέπουμε να βυθίζεται στο νερό του ποταμού, με πέτρες στις τσέπες για να μην αλλάξει γνώμη.

Στιγμή ή ώρα κι αυτή. Δεν είναι αυτή η νευρωτική με το σκληρό βλέμμα, και άλλο θέμα το ρεσιτάλ ηθοποιίας της Νικόλ Κίντμαν, αγγλίδα συγγραφέας. Δεν έχει σχέση με την εικόνα που βάζαμε στα φοιτητικά μας δωμάτια. Μια άλλη Βιρτζίνια Γουλφ γοητευτική, αιθέρια, διάφανη με βλέμμα γλυκό βαθυστόχαστο. Δεν είναι εκείνη του Φάρου, των Κυμάτων, μοιάζει με την κυρία Νταλλαουέη, δεν είναι όμως εκείνη του Orlando, που έγινε έργο καλού κινηματογράφου και αφορά την θέση της Βιρτζίνια Γουλφ για το ανδρικό και το γυναικείο κομμάτι των ανθρώπων.

Και βέβαια δεν είναι εκείνη που μιλά για τη γυναίκα και τον πόλεμο. Τόσο επίκαιρα αυτά που λέει στις Τρεις Γκινέες.

Και κυρίως το ωραίο βραβευμένο film και οι γυναίκες με τις ιστορίες της ζωής τους δεν έχουν σχέση με το βιβλίο που έγινε μύθος για τις γυναίκες. Το «Ένα δικό σου δωμάτιο». Στέκεται δίπλα στο μεγάλο «Δεύτερο Φύλο» τόσο σημαντικό ήταν και είναι πάντα.

Το όνομα της Βιρτζίνια Γουλφ δόθηκε το 1980 στο πρώτο Πανεπιστήμιο Γυναικών που άνοιξε στη Ρώμη². Γράφτηκε πως η γραφή της θυμίζει περισσότερο κινηματογράφο, παρά ζωγραφική. «Στη Βιρτζίνια Γουλφ βασιλεύει το μάτι της κάμερας». «Άλλοτε υποχρεώνει τη μηχανή να κινείται κατά μήκος του άξονά της, άλλοτε τη μετατοπίζει από το εσωτερικό στο εξωτερικό. Ντεκουπάζ, φοντύ, ανσενέ, φλας μπακ...»³.

Η κινηματογραφική γραφή των Ωρών μοιάζει με το βιβλίο του Cunnigham. Ίδια η κάμερα μετακομίζει από το εσωτερικό στο εξωτερικό.

Τελειώνοντας αυτό το σημείωμα για τις «Ωρες» θάλεγα πάλι πως είναι ένα ωραίο έργο μόνο που δεν είναι παρά ώρες μπορεί και στιγμές από τη ζωή και το έργο της Βιρτζίνια Γουλφ.

Ας περιμένουμε να δούμε κάποτε στη φιλμογραφία του γυναικείου κινηματογράφου ένα έργο εμπνευσμένο από τη Βιρτζίνια Γουλφ, αντάξιο του έργου της και της προσφοράς της στην υπόθεση των γυναικών.

Έλια Κολοκυθά

1. Michael Cunnigham «Οι Ώρες» Νέα Σύνορα- Α.Α. Λιβάνη Αθήνα 2000.

2. Le XX ème Siècle des Femmes – Nathan Paris 1989.

3. Βιρτζίνια Γουλφ- Μονίκ Νατάν Θεμέλιο 1986 σελ. 145.